

Lieke

2/2025

SALLILAN JA FORSSAN
SÄHKÖYHTIÖIDEN
ASIAKASLEHTI

100
miljoonaa
joulutorttua

Linda Liukas

**Kannustaa
suhtautumaan
tekoälyyn uteliaasti
ja toiveikkaasti**

**Mittarinvaihto-
projekti käyntiin
Forssassa 2026**

Sisällys

Pääkirjoitus	2
Linda kertoo tietokoneista	3
Vastuullisuuden ytimessä on hyvä asiakaspalvelu	6
Sallilan vastuullisuusjohtaja	7
Hurrikaaniin on helppo rakastua	8
Sähkölaitteiden vaihto Forssassa	10
Vartitaseeseen siirtyminen sujui hyvin	11
Sannan pienestä leipomosta tuli menestystarina	12
Tähtitorttu on suomalaisin joululeivonnainen	14
Forssaan rakennetaan uusi sähköasema	16
FVP:n uusi verkkojohtaja	17
Lyhyesti	18
Ristikko	19

Kuva: Juuso Riponiemi

Lieke

**SALLILAN JA FORSSAN
SÄHKÖYHTIÖIDEN ASIAKASLEHTI**

Julkaisija Sallila Yhtiöt, **Päätoimittaja** Markus Juhala, **Toimitus ja kuvat** Terhi Raumonen, **Toimitussihteeri** Pirjo Haapanen, **Toimitusneuvosto** Hannu Halminen, Minna Mandelin, Katja Mäkinen, Risto Lehtonen, **Ulkoasu ja taitto** Digitoimisto Huima, **Paino** Laine Direct Oy, Rauma, **ISSN** 2342-1932 (painettu), 2342-1940 (verkkolehti), **Kannen kuva** Linda Liukas, Otava. ©Sabrina Bqain

PÄÄKIRJOITUS

Uusi Suomi-ilmiö, tekoälyä ja hukkalämpöä

Eppu Normaali lauloi aikanaan satiiriseen sävyyn ydinvoimasta, josta oli tullut vauhdilla osa Suomen energiapalettia. Riskisen luonteensa vuoksi ydinvoima on aina jakanut vahvasti mielipiteitä, ja nyt samanlaisen kohtalon äärellä ovat datakeskukset – uusin tulokas kansalliseen ilmiöperheeseen.

Datakeskukset ovat nykypäivän tehtaita, joissa sorvien jyllinä on korvattu palvelinten hyminällä. Suomessa on otolliset olot datakeskuksille: viileä ilmasto, vakaa sääntely-ympäristö, korkea koulutustaso sekä edullinen sähkön hinta luovat kilpailuetuja, joita moni maa kadehtii.

Kun datakeskuksen syövereissä nykyajan Aristoteles, eli tekoäly, pohtii vastauksia maailman kimurantteihin kysymyksiin, virtuaalihakut louhivat kryptovaluuttoja ja algoritmit tuottaavat kännyköiden näytöille lyhytvideoita sarjatullella, kuluu sähköä aivan valtavia määriä. Kyllä siinä uraani halkeaa, kun pelkkä Forssaan kaavailtu massiivinen sähköahmatti pureskelisi yhden Loviisan ydinvoimalaitosyksikön tuotannon bittivirraksi.

Kuten monen uuden ilmiön kohdalla, myös datakeskusten tulo herättää kysymyksiä ja terveitä epäilyjä. Jos halpa vihreä sähkö ja verotuet virtaavat bitteinä ulkomaisiin pilviin, jääkö kansallisella tasolla sittenkään käteen muuta kuin tekoälyn röyhtäisemä hukkalämpö kaupunkia lämmittämään?

Tästä Suomi-ilmiöstä voi kehittyä uuden kasvun moottori, kunhan muistamme, että tekoälyä tärkeämpiä ovat älykäs teot. Pidetään ohjaket omissa käsissä eikä tyydytä toimimaan pelkkänä puoli-ilmaisena pistorasiana datakeskuksille. Ulkomaiset investoinnit ovat tervetulleita, kunhan asetetaan ehdoiksi riittävästi työpaikkoja sekä tutkimus-, kehitys- ja yritystoimintaa hyödyttävää syvää yhteistyötä näiden ulkomaisten jättien kanssa. Näin edesautetaan datakeskusalun erikoisosaamisen kehittymistä ja uusien suomalaisten vientituotteiden innovointia.

**Kohti älykkäitä tekoja,
Markus Juhala**

Loimijoen tie 65, 32440 Alastaro, Puh. 02 76 431,
www.sallila.fi

Paulinkatu 9, 30420 Forssa, Puh. 03 412 61,
www.fvp.fi

4041 0948
Painotuote

Linda kertoo tietokoneista ilon, ihmettelyn ja toivon kautta

TERHI RAUMONEN

Linda Liukas on kansainvälisesti tunnettu ja palkittu kirjailija, kuvittaja ja teknologiakasvattaja, jonka isänpuoleiset juuret ovat Alastarolla. Hän kannustaa meitä suhtautumaan tekoälyyn uteliaasti ja toiveikkaasti.

Linda Liukas vastaa puhelimeensa Pariisista iloisena ja kertoo olevansa – kuinkas muutenkaan – kahvilassa.

– Täällä ollaan melkein vielä kesämoodissa, lämmintä on noin 20 astetta. Kuljen joka päivä ison Parc Monceaun puiston läpi, ja siellä näkee, miten värit alkavat luonnossa pikkuhiljaa vaihtua. Vähän keltää, mutta vielä ei olla ruskavaiheessa, hän kuvailee.

Pimeän ja kylmän keskeltä Suomesta soitteleva vähän kadehtii, mutta Espoossa kasvanut ja sen jälkeen monessa maailman kolkassa asunut Liukas on nähnyt Pariisista muitakin kuin idyllisiä puolia. Toisin kuin monelle muulle, hänelle Pariisi ei ollut unelmien kaupunki, vaan se valikoitui neljä vuotta sitten kotikaupungiksi puolison työn vuoksi.

– Minulla ja Pariisilla kesti hetken aikaa ikään kuin löytää toisemme. Minua ovat ärsyttäneet ja turhauttaneet monet sellaiset asiat, jotka kuuluvat tämän kaupungin luonteeseen, hän tunnustaa.

Erityisesti yllätti ranskalaisten konfliktinhakuisuus. Mikään ei tunnu onnistuvan heti.

– Minusta tuntuu, että olipa kyseessä sitten veroviranomainen tai naapurissa sijaitseva leipomo, niin ensimmäinen vastaus on aina että ”non, madame”, ei käy. Siinä pitää jaksaa vääntää hetken aikaa ja argumentoida, niin yhtäkkiä kaikki onkin mahdollista ja ollaan ylimpiä ystäviä.

Jatkuva pienten vääntöjen käyminen tuntui aluksi raskaalta, Liukas sanoo. Sitteen siihen tottui.

– Huomasin, että kun käy tällaisen pienen kitkan läpi, niin molemmat ovat sitoutuneempia lopputulokseen. Se on vain toisenlainen tapa rakentaa yhteyttä. Suomalaiset varovat sanojaan pitkään ja esittävät ensin sen yhteisen asian, ja ranskalaiset taas ovat jotenkin niin itsevarmoja, että heillä on uskallusta heti ensimmäiseksi etsiä se konfliktipiste, hän pohtii.

Vasta viime keväänä hänestä alkoi tuntua siltä, että oli onnekasta päätyä asumaan juuri Pariisiin.

– Löysin oman näkökulman siihen, miksi Pariisi on niin kiva paikka olla tällä hetkellä: Tämä on todella eurooppalainen kaupunki ja historiallinen kaupunki. Täällä on hyvin omanlaisensa käsitys vaikka

mausta ja siitä, mikä on laadukasta. On hauskaa olla täällä tähän maailmanaikaan, kun kysymykset teknologiakentässä määrittävät paljon ”piilaaksolaisen” tai angloamerikkalaisen kulttuurin kautta. Tämä antaa niihin erilaista näkökulmaa.

NEULEKONEET OLIVAT TIETOKONEIDEN ESIVANHEMPIA

Linda Liukas on kolmivuotiaan pojan äiti, ja arki Pariisissa pyörii paljolti lapsen koulun ja harrastusten ympärillä. Työ tarkoittaa juuri nyt uuden kirja-projektin aloittamista. Suuren yleisön tietoisuuteen Aalto-yliopiston ja amerikkalaisen Stanfordin yliopiston kasvatti ponnahtikin juuri kirjailijana ja kuvittajana. Kymmenen vuotta sitten julkaistiin ensimmäinen *Hello Ruby* -kirja. Kymmenille eri kielille käännetty kirjasarja tutustuttaa lapsilukijat tietokoneisiin ja ohjelmointiin leikin kautta.

Tänä vuonna Liukas kirjoitti tietokoneiden synnystä kirjan aikuisille. *Nähdä maailma hiekanjyvässä* ei ole perinteinen tietokirja, vaan ikään kuin polku alan historian läpi. Sen varrelle lukija

pysäytetään hämmästyttävään esimerkiksi sitä, että neulekoneet ovat nykyisten tietokoneiden esivanhempia, ja tietokoneissa käytettävät transistorit ovat kuituneet niin, että niitä mahtuu yhden hiuksen leveyden kokoiselle alalle yli 20 000 kappaletta.

– Hämmästyminen on ihana sana! Se on ehkä juuri se tunne, mitä toivoin, että lukijalle tulee. Ne asiat ovat niin hämmästyttäviä, mutta me harvoin pysähdymme niiden äärelle. Olen lukenut paljon luontokirjallisuutta, jossa ihmetellään vaikka ankeriaita tai mehiläisiä. Nekin ovat minusta hämmästyttäviä, mutta samaan aikaan minua harmittaa se, että teknologiasta aina puhutaan talouden ja sellaisen varmuuden kielellä. Että prosessoritehot kasvavat ja tekoäly tulee, vaikka oikeasti ne ovat ihmisiä, jotka ovat nämä asiat luooneet, ja ihmiset vaikuttavat siihen, mihin suuntaan asiat menevät.

Nähdä maailma hiekanjyvässä keskittyykin nimenomaan ihmisiin ja heidän oivalluksiinsa. Kirjassa kunniat saavat monet tietotekniikan historian unohtamat naiset kuten **Klara von Neumann**, joka 70 vuotta sitten ENIAC-tietokoneen parissa työskennellessään oli maailman edistynein ohjelmoija.

Mitä oikeastaan on syönyt ja keiden kaikkien luomus on se kapistus, joka joskus oli tehdashallin kokoinen, mutta kulkee nykyisin kaikkien taskussa tai laukussa – sen Linda Liukas halusi kertoa lukijoille omalla tavallaan. Jokaisen kirjan luvun alussa on kartta, joka kertoo, missä päin matkaa kulloinkin tehdään. Liukas vertaa rakennetta kotikaupunkiinsa.

– *Flâneur* on Pariisissa 1800-luvulla syntynyt käsite, joka tarkoittaa päämäärätöntä harhailua kaupungissa, törmäilyä ihmisiin, asioihin ja ideoihin. Siinä hengessä olen kirjoittanut tämän kirjan, joka ei ole oppikirja, vaan tarinallinen tietokirja.

SAVUSAUNA, JÄTSKIBAARI JA MUSSE-KISSA

Siirretään ajatukset Pariisista hetkeksi Alastarolle, sillä siellä on Liukkaan talo, Linda Liukkaan isän lapsuudenkoti. Mumolassa kaupunkilaistyttyö sai lapsuuden kesinä syödä marjoja suoraan pensaista ja paistaa Mussea, joka oli norjalainen metsäkissa ja suuri persoona.

– Alastarolla oli jätskibaari, jossa sain isän veljen kanssa käydä. Isovanhempien savusaunaan Loimijoen varrella oli aina jännittävää mennä, Linda Liukas muistelee.

Tuoreimman vierailunsa Alastarolle hän teki viime kesänä serkun lapsen rippijuhliin.

Myös kirjassaan hän palaa samaan maisemaan. Liukkaan talon isäntä, Linda Liukkaan isoisän isä **Antti Liukas** aloitti Sallilan sähkölaitoksen johtokunnassa vuonna 1938. Kirjaa varten Linda Liukas kävi Kansallisarkistossa tutkimassa Sallilan sähkölaitoksen historioita. Siellä

Maalaisisäntien kaukonäköisyys, toimeliaisuus ja yhteishenki toivat sähköä Alastarolle. Se oli nykyiseen tekoälyyn verrattava murros.

diginatiivin eteen kannettiin suuri paketti paperia.

– Silloin minusta tuntui siltä kuin olisin saanut haltuuni jotain salaista tietoa, jota ei löydy Googlesta, jotain aivan erityistä ja ihmeellistä.

On helppo unohtaa, että Google ei tiedä kaikkea. Google ei myöskään olisi löytänyt valokuvaa Antti-papasta.

– Yhtäkkiä edessäni olivat samat silmät, nenä ja suu, mitkä itseltänikin tunnistin. Se oli pysäyttävä hetki.

Maalaisisäntien kaukonäköisyys, toimeliaisuus ja yhteishenki toivat sähköä Alastarolle. Se oli nykyiseen tekoälyyn verrattava murros, Linda Liukas ajattelee.

Enää sähkö ei ole luksustuote, vaan arkipäiväinen hyödyke, ja sama on nyt tapahtumassa tietokoneille. Siksi Linda Liukas tutki sähköhistoriaa pohtiessaan tietokoneiden tulevaisuutta. Kirjassa hän kuvailee, miten katselee pariisilaisessa museossa sähköhistoriasta kertovaa maalausta vuodelta 1937:

Hätkähdän, kun viereeni pysähtyy vanha nainen. Hän naputtelee ohimoa sormellaan, ja kestää hetken ennen kuin oivallan. Dufy (taiteilija) ei voinut vielä 1930-luvun lopulla tietää, että mekin olemme sähköä liikettä. Meidän tietoisuutemme on pienen pienen sähköimpulsseja neuronien välillä.

TÄRKEINTÄ ON OIKEA ASENN

Lastenkirjat tekivät Linda Liukkaasta kysytyn puhujan, joka on reissannut maailmalla levittämässä teknologian ilosanomaa. Niin voi varmaan sanoa, koska hän ei halua pelotella ihmisiä, niin kuin monet muut näinä päivinä esimerkiksi tekoälyyn liittyen.

– Aina jos huomaa, että jokin asia pelottaa, niin mietin kuka siitä hyötyy, että minua pelottaa. Tekoäly populaarikulttuurissa on aika paljolti dystopiaa – on Terminator ja Skynet. On kuitenkin hyvä tunnistaa, että pelko on tunne, ja todellisuudessa tekoälyä voi käyttää sekä hyvään että huonoon, hän sanoo.

Ensimmäinen Linda Liukkaan suunnittelema tietokoneiteemainen leikkipuisto sijaitsee Helsingin Ruoholahdessa.

Suhtautuminen teknologiaan on Liukkaan mielestä liian kaksijakoista – ollaan joku täysin optimistisia tai täysin pessimistisiä.

– Joko sanotaan, että tekoäly on tosi vaarallinen juttu tai sitten sanotaan yltiö-optimistisesti, että se ratkaisee kaikki ongelmat. Toivoisin, että useammat ihmiset suhtautuisivat tekoälyyn uteliaisuudella ja varovaisella toiveikkauudella.

Tietokoneista on tullut osa kaikkia ammattajeja, ja me elämme teknologian keskellä. Siksi on tärkeää, että kaikenlaisilla ihmisillä on sanasto, kieli ja rohkeus käyttää tietokoneita ongelmanratkaisun työkaluina, Linda Liukas sanoo.

– Lapsista on hyvä aloittaa, koska he ovat luonnostaan uteliaita ja valmiita hyväksymään, että maailmaa voi muuttaa. Minulta kysytään usein, että miten jaksat olla niin toiveikas teknologian suhteen, niin sehän johtuu tietysti siitä, että teen töitä kuusivuotiaiden kanssa. Heidän kanssaan on vaikeaa olla pessimistinen tai pettynyt, koska he osaavat hämmästelä ja ihmetellä kaikkea, he näkevät maailman uutena ja ihmeellisenä.

Vanhemmat kysyvät teknologiakasvat-
tajalta usein, että mitä ohjelmia tai ohjel-
mointikieltä lasten pitäisi oppia. Linda
Liukkaan mielestä vanhempien tehtävä ei
välttämättä ole opettaa lapsilleen työkalu-
jen käyttöä, vaan oikeaa asennetta.

– Utelias, peloton ja luova asenne tek-
nologiaa kohtaan on tärkein asia, mitä
vanhempi voi antaa lapselleen. Isä toi
meille kotiin 1990-luvun alussa tietoko-
neen ja sanoi, että me lapset saamme
tehdä sillä mitä tahansa. Se johti siihen,
että muutamaan kertaan me poistimme
koneesta käyttöjärjestelmänkin, mutta

OHJELMOINTI

Programming | Programming

Komento, toisto ja ehto - keksi sääntö, jonka mukaan trampoliinilla pommitaan.

Kommando, repetition och villkor - hitti på en regel för hur man hoppar på en studsmatte.

Command, repetition, and condition
- invent a rule for how to jump
on a trampoline.

opimme myös asenta-
maan sen. Ja me opimme näkemään
tietokoneen sellaisena laitteena, jolla voi
tutkia maailmaa monella eri tavalla: vaika
tehdä koulun luokkalehteä tai etsiä tie-
toa internetistä tai leikkiä Jediritareita.

TIETOKONE, JONKA SISÄLLE VOI RYÖMIÄ

Nähdä elämä hiekanjyvässä on saanut
positiivisen vastaanoton, ja Linda Liukas
aloittelee uutta tietokirjaa, jonka kirjoitta-
miseen on saanut apurahan.

– Minusta tuntuu, että on tarvetta ja
kysyntää kertoa näistä teemoista uudella
tavalla. Tuleva kirja liittyy ihmisyyteen
ja lisääntymiseen, tekoälyyn ja keinoelä-
mään. Yritän tarkastella sitä, mitä tieto-
jenkäsittelytieteilijät ja biologit ajattele-
vat elämän synnystä, ja tutkia vähän sitä
välitilaa. Tietysti on myös tämä omakoh-
tainen kokemus siitä, miten olen itsekin
kasvattanut elämän sisälläni, ja mitä se
minulle opetti, hän kertoo.

Uuden kirjan lisäksi tulevaisuuden-
suunnitelmiin kuuluvat tietojenkäsittely-
teemaiset leikkipuistot. Maailman ensim-
mäinen lajissaan valmistui viime vuonna

Helsingin Ruoholahden. Siellä lapset tu-
tustuvat esimerkiksi kiipeilemällä, kont-
taamalla ja kierimällä, siis kehon ja leikin
kautta, tietokoneisiin ja ohjelmointiin.

– Ruoholahden leikkipuistossa voi lei-
kisti ryömiä tietokoneen sisälle, mutta
siellä on myös QR-koodien kautta ihan
oikeaa opetussisältöä. Ohjaajien johdolla
lapset voivat oppia esimerkiksi mikä al-
goritmi on, ja miten se toimii. Haluaisin
suunnitella näitä puistoja lisää ympäri
maailmaa. Haave on, että viiden vuoden
päästä niitä olisi avattuna vaikka viisi tai
kuusi.

Pariisilaiskahvilan ikkunasta ei näy
lunta, mutta todennäköisesti Linda Liuk-
kaan perhe saa viettää valkeaa joulua.

– Tänä vuonna vähän poikkeuksellises-
ti vietämme joulua puolison perheen luo-
na Sveitsissä, mutta Suomeenkin ollaan
tulossa joulunaikaan. Olen jouluihminen.
Viime vuosina olemme käyneet täällä
ruotsalaisessa kirkossa katsomassa Luc-
cia-kulkuetta, ja minä aina vullotan siellä,
koska se kuorolaulu on niin liikuttavaa ja
kaunista. Pariisissa on myös ruotsalainen
ruokakauppa, josta ostamme piparitaiki-
naa ja leivomme piparkakkuja.

Me olemme olemassa asiakkaita varten ja haluamme palveluillamme helpottaa heidän arkeaan.

TERHI RAUMONEN

Vastuullisuuden ytimessä on hyvä asiakaspalvelu

— Sähköyhtiö on olemassa asiakkaitaan varten, sanoo Jonna Toivanen, joka aloitti elokuussa työnsä Sallilan historian ensimmäisenä vastuullisuusjohtajana. Hänen johdollaan Sallila pyrkii pitämään entistakin parempaa huolta työntekijöistään, asiakkaistaan sekä ympäristöstä ja alueensa elinvoimasta.

Vastuullisuus-sana vie helposti ajatukset ympäristöasioihin, mutta tuoreen vastuullisuusjohtajan työsarka Sallilassa on paljon laajempi. **Jonna Toivasen** toimenkuvaan kuuluvat vastuullisuuden kehittäminen ja raportointi, HR- ja laatu-toiminnot sekä vastuu asiakaspalvelun ja palkanlaskennan toiminnoista.

Kun yritys viestii asiakkailleen vastuullisuudestaan, otsikon alle päätyy helposti niitä asioita, joihin esimerkiksi ympäristöä koskeva lainsäädäntö velvoittaa. Lait ja asetukset ovat tietysti vastuullisuuden vankka pohja, mutta varsinainen vastuullisuus rakentuu siihen päälle, Jonna Toivanen sanoo.

— Lakien ja asetusten noudattaminen on tietysti vastuullista toimintaa, mutta se ei vielä tuo vastuullisuuden lisäarvoa.

VASTUULLISUUSRAPORTTI MÄÄRITTELEE LÄHTÖTASON

Vastuullisuusjohtajan tehtävä on selvittää, mitä asioita voidaan tehdä vielä paremmin, ja kehittää sitä varten uusia toimintamalleja. Nykytilannetta kartoitetaan vapaaehtoisella vastuullisuusraportilla, joka Sallilassa koostetaan nyt ensimmäistä kertaa.

— Tätä vuotta koskeva vastuullisuusraportti julkaistaan alkuvuodesta. Sen osa-alueina ovat sekä ympäristövastuullisuus että sosiaalinen vastuullisuus eli vaikutukset ihmisiin. Raportista saadaan lähtötaso, josta vastuullisuusystyötä lähdetään viemään eteenpäin. Kuulostelemme myös sidosryhmien näkemyksiä, että mitä he meiltä yhtiönä ja vastuullisuusyhtiönä odottavat. Tar-

koituksena on määritellä meille pitkän tähtäimen vastuullisuuden tavoitteet ja toimenpiteet, joilla niitä kohti pyritään.

Jo nyt on selvää, että lähtötaso esimerkiksi ympäristöasioissa ei ole huono.

— Meidän liiketoiminnassamme ei ole sellaisia päästöjä kuin teollisuudessa voi olla.

ARVOJEN TULEE NÄKYÄ TOIMINNASSA

Vastuullisuus on yksi Sallilalle seitsemän vuotta sitten valituista arvoista. Muut ovat yhteisöllisyys, paikallisuus ja kunnioitus. Ne antavat Jonna Toivasen mielestä hyvän lähtökohdan hänen työhönsä.

— Niissä yrityksissä, joissa vastuullisuusasiat eivät vielä kuulu strategiaan, täytyy vastuullisuusystyöhön lähteä tosi pitkältä takamatkalta, ennen kuin yrityksen johto saadaan vakuuttumaan, että se on liiketoiminnalle tärkeä asia. Sallilassa ollaan hyvällä tasolla, koska täällä on jo vuosia sitten tunnustettu, että vastuullisuuteen halutaan panostaa. Tahtotila on olemassa, ja minun työni kautta päästään konkretiaan ja niihin asioihin, joita tulevaisuudessa tavoitellaan, hän sanoo.

Hänen mielestään Sallilan arvojen kuuluu näkyä sekä yrityksen sisällä että ulospäin. Niiden tulee ohjata niin isoja kuin pieniäkin päätöksiä.

— Yhteisöllisyyden työyhteisössä koen todella arvokkaaksi. Paikallisuus tarkoittaa meillä alueellista elinvoimaisuutta, jota me haluamme tukea ja edistää esimerkiksi tukemalla alueen urheilijoita ja käyttämällä paikallisia palveluita.

Vastuullisuuteen kuuluu myös Sallilan pyrkimys olla hyvä ja luotettava työnantaja. Jonna Toivasen vastuulla oleviin HR-toimintoihin kuuluu työntekijän koko elinkaari rekrytoinnista ja perehdytyksestä lähtien. Hänen tiimiinsä kuuluu myös Sallilan palkanlaskija, sillä sekin, että henkilöstö saa palkat ajallaan, on osa vastuullisuutta.

"On kiva tulla aamulla töihin"

Sallilan vastuullisuusjohtaja on ihmislähtöinen diplomi-insinööri, joka uskoo yhteistyön voimaan.

Raumalla asuvan **Jonna Toivasen** juuret ovat vankasti länsirannikolla: hän on syntynyt Uudessakaupungissa, kasvanut Laitilassa ja opiskellut Raumalla sekä Porissa. Vapaa-aikaansa hän viettää mielellään golfin ja sisustamisen parissa.

No, miten Lukon kausi on lähtenyt käyntiin?

— Nyt en kyllä osaa sanoa. Olen viikonloppuna menossa vasta ensimmäistä kertaa Äijänsuolle tällä kaudella. Menemme mieheni kanssa katsomaan Lukon ja Ässien peliä.

Jääkiekkoihmisistä on kuitenkin kyse. Opiskeluaikana ja sen jälkeen ennen lasten syntymää peleissä tuli käytyä ahkerasti, Jonna Toivanen kertoo.

Tuoreen sallilalaisen taustalla on tietoliikennetekniikan diplomi-insinöörin tutkinto ja työskentelyä niin ohjelmistoyrityksessä, energiayhtiössä kuin maailman moderneimmaksi mainostetulla Metsä Fibren sahalla.

— Sähkönsiirron liiketoiminta tuli tutuksi, kun työskentelin 10 vuotta Vakka-Suomen Voimassa, joka on suurin piirtein saman kokoinen energia-alan konserni kuin Sallila. Aloitin työt siellä mittarinvaihtoprojektissa 2011, kun Vakka-Suomen Voiman ja Rauman Energian verkon alueelle vaihdettiin ensimmäistä erää etäluettavia sähkömittareita.

Metsä Fibren saha avattiin Jonnan kotikaupunkiin Raumalle vuonna 2021, ja siellä hän työskenteli kehityspäällikkönä neljän vuoden ajan.

— Vastasin uuden laitoksen ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta ja tuotelaadun ylösajosta.

Aiempien töidensä kautta Jonna Toivasella on kokemusta ympäristö- ja laatujohtamisesta. Sallilan vastuullisuusjohtajan työ käsittää myös sosiaalisen vastuun, mistä hän sanoo olevansa innoissaan.

— On mukavaa päästä oppimaan uutta. Koen, että olen ihmisläheinen ja ymmärrän yhteistyön voiman myös työn tehokkuuden näkökulmasta. Kun henkilöstöllä on hyvä olla, tavoitteet ovat selkeitä ja yhteistyö toimii, niin sillä luodaan arjen tehokkuutta.

Vastuullisuusjohtaja kuuluu konsernin johtoryhmään, ja sekini on Jonna Toivaselle mieluinen haaste.

— Olen hyvin kiinnostunut kasvattamaan osaamistani liiketoiminnan johtamisessa.

Ensimmäiset kuukaudet uudessa työssä ovat sujuneet hyvin, elokuussa aloittanut Toivanen kiittelee.

— Olen kyllä kiitollinen tästä uudesta työstäni. Minut on otettu hienosti vastaan täällä, ja olen jo ehtinyt oppia paljon uutta näiden parin kuukauden aikana. Olen tosi hyvin motivoitunut tehtävääni. On kiva tulla aamuisin töihin.

Kohta työhön tulee pieni hengähdystauko joulun merkeissä. Jonna Toivanen viettää sitä rauhallisesti perheen ja sukulaisten kesken.

— Joulupukki ei enää tule, koska omat lapset ovat jo 16- ja 18-vuotiaita, ja siskonkin lapset alkavat olla isoja. Se on tavallaan helpottavaa, ettei aatossa ole enää sellaista aikatauluttamista. Arki on niin hektistä, että joulunaikaan on ihanaa, kun ei tarvitse katsoa kelloa.

Parhaita jouluherkkuja ovat edesmenneen mummon resepteillä valmistetut lanttu- ja porkkanalaatikat.

— Niitä me vaalimme. Sovimme äidin kanssa, että kumpi niitä kulloinkin tekee. Ne ovat meillä ihan ehdoton perinne.

ASIAKKAAN TARPEET KUULLAAN JA YMMÄRRETÄÄN

Sallilassa on käytössä kansainvälinen laadunhallinnan ISO 9001 -järjestelmä, jonka tavoitteena on yrityksen toiminnan jatkuva parantaminen ja asiakastyytyväisyyden lisääminen.

— ISO 9001 on yrityksille viitekehys tavoitteelliseen johtamiseen. Siihen kuuluvat sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, joilla varmistetaan, että me toimimme kansainvälisen standardin mukaisesti, Jonna Toivanen kertoo.

Laatujärjestelmän myötä yritys saa työkaluja toiminnan ja prosessien kehittämiseen. Siihen kuuluvat tavoitteet ja niiden seuraaminen, toiminnan dokumentointi ja jatkuva parantaminen. Laatujohtamisen pohja on kuitenkin yksinkertainen asia: se, että asiakkaan tarpeet kuullaan ja ymmärretään, Jonna Toivanen sanoo.

— Se on täällä Sallilassakin tärkeää: me olemme olemassa asiakkaita varten ja haluamme palveluillamme helpottaa heidän arkeaan. Se on laatujohtamisessa yksi ihan avainajatus.

Sallilassa on pyritty panostamaan asiakaspalveluun, ja vastuullisuusjohtaja lupaa, että se on kunnia-asia myös jatkossa.

— Meillä on todella hyvä asiakaspalvelu, ja se on meille ylpeyden aihe. Haluamme olla asiakkaalle helpposti tavoitettavia ja helposti lähestyttäviä, jotta kaikki meihin liittyvät palvelut olisivat mahdollisimman vaittomia. Tästä haluamme pitää kiinni.

Hurrikaani-Loimaan kotiotteluissa on vuodesta toiseen liigan paras yleisökeskiarvo ja tunnelma katossa. Uskolliset tukijat mahdollistavat sen, että Loimaalla saadaan tänäkin talvena jännittää, miten mestaruusjohdissa käy.

Energistä
yhteistyötä

Hurrikaaniin on helppo rakastua

Kuva: Juuso Ripioniemi

— Hyvin reipas, nuorekas, raivoisasti taisteleva. Sellainen joukkue, johon yleisön on helppo rakastua, toiminnanjohtaja **Valtteri Arra** luonnehtii tämän kauden Hurrikaani-Loimaata, joka on aloittanut lentopallon Mestaruusliigan komeilla voitoilla.

Hurrikaani on kaudesta 2010-11 lähtien ollut yhtä notkahdusta lukuun ottamatta mukana liigan kärkikahinoissa. Menestysjoukkueen juuret ovat loimaalais-forssalaisessa yhteistyössä. Loimaan Jankon ja Koirjärven Kunnon lentopallojaostot yhdistivät voimansa 1990-luvun lopussa. Parin vuoden ajan Kunto oli Jankon farmiseura, sitten perustettiin kokonaan uusi, yhteinen seura, joka sai nimekseen Loimijoen Hurrikaani.

Kaudella 2003-2004 Loimijoen Hurrikaani voitti A-poikien Suomen mestaruuden. Seuran ykkösjoukkue nousi seitsemässä vuodessa neljänneksi korkeimmalta sarjatasolta toiseksi korkeimmalle. Kova työ palkittiin keväällä 2007 nousulla mestaruusliigaan. Liigan aloittaessaan seura muutti virallisesti nimekseen Hurrikaani-Loimaa.

Hurrikaani tarkoittaa trooppista hirmumyrskyä. Kenellä välähti, että se sopisi hyvin lentopalloseuran nimeksi, sitä Valtteri Arraakaan ei tiedä, vaikka hän on ollut mukana Hurrikaanin toiminnassa koko sen liigataipaleen ajan.

OMAN KYLÄN POIKIA JA VAHVISTUKSIA MAAILMALTA

Oli palloilulaji mikä tahansa, on pääsarjan joukkueissa mukana ulkomaalaisvahvistuksia. Viime kaudella Hurrikaanissa heitä pelasi viisi, mutta nyt vain yksi: japanilainen **Takumi Kameyama**, jota Valtteri Arra kehuu todella hyvän luokan pelimieheksi.

— Lentopallomaailma on pieni, eli hän tulee Tokiosta, ja Tokio Great Bears -joukkuetta valmentaa loimaalaislähtöinen **Kasper Vuorinen**. Kasper vinkkasi keväällä, että täällä olisi hyvä pelimies edullisesti tarjolla, ja me tartuimme täkyyn.

Miljoonakaupungista Loimaalle muuttanut Kameyama opettelee suomea innokkaasti.

— Sanoin hänelle heti aluksi, että täältä ei sitten löydy metroa eikä ostoskeskuksia, mutta hän sanoi, ettei niitä kaipaakaan, vaan on tullut tänne harjoittamaan ammattiaan ja kehittymään len-

topalloilijana. Kysyn häneltä hallilla päivittäin kuulumiset suomeksi, ja hän vastaa suomeksi. Ihan loistava kaveri, iloinen ja viimeisen päälle kohtelias.

Jankon kasvateista mukana Hurrikaanin harjoitusringissä ovat 2009 syntyneet **Justus Välimäki** ja **Rändi Kivine**. Junioripuolen harrastajamäärät ovat suorastaan räjähtäneet, ja hyviä joukkueita ja pelaajia on paljon, Valtteri Arra sanoo.

— Heitä ruvetaan sieltä maltillisesti nostamaan edustukseen. Emme halua sellaista tilannetta, että mukaan lähdetään liian nuorena. Junnujen kasvualustoina ovat kakkossarja ja omat juniorisarjat.

Yleisö näkee seuran omia junioreja joukkueessa mielellään, mutta Valtteri Arra muistuttaa, että lentopallomaailma on muuttunut.

— Vielä 20 vuotta sitten oman kylän pojilla pelattiin pääsarjatason lentopalloa tai ihan mitä tahansa palloilua Suomessa, mutta nyt se ei enää onnistu. Taso on nousut, ja ulkomaalaiset pelaajat nostavat liigan tasoa.

Menestykseen tarvitaan siis sekä oman kylän poikia että vahvistuksia maailmalta.

— Kaikki pelaajat ansaitsevat paikkansa joukkueessa omalla työllään ja taidoillaan, myös Jankon juniorit.

KOKO YHTEISÖN LIIKUTTAJA

— Meillä on tavoite olla Suomen paras lentopalloseura, eikä se siitä mihinkään muutu, mutta me haluamme olla myös tälle koko yhteisölle paljon muutakin

kuin lentopalloseura, Valtteri Arra sanoo.

Siksi Hurrikaani kiertää ahkerasti vierailemassa kouluilla. Tämän syksyn aikana listalla on melkein parikymmentä eri koulua, kauimmaisinkin Kyrössä saakka.

— Näin me teemme lentopalloa tutuksi 1.–4.-luokkalaistilaisille koululaisille. Jankko Lentopallon toiminnanjohtajan **Katariina Kojon** kanssa teemme tuntisuunnitelmat, ja meillä on aina Hurrikaanin pelaajia mukana. Kouluvierailut ovat meille yksi juniorien hankintakeino, sieltä tulee joka kerta lapsia kokeilemaan lajia.

”Kruununjalokiveksi” Arra kutsuu useita kertoja vuodessa Loimaan Hirvihovissa järjestettäviä Trombilandia-liikuntatapahtumia. Niiden tarkoituksena on rohkaista kaikkia 0–12-vuotiaita liikkumaan.

— Se ei ole kilpaurheilutapahtuma, vaan neljän tunnin ajan voi pitää hauskaa monella tavalla: siellä on liikennepuisto, voi pelata sählyä tai lentopalloa Hurrikaani-pelaajien kanssa, on neljä pomppulinnaa, tempurata, trampoliini ja ihan pienimmille osallistujille rauhallisempi jumppanurkkaus, jossa on tunneleita ja pallomeri.

Aikuisille Hurrikaani järjestää liikunnan iloa yritys yhteistyön kautta. ”Hurrikaanilaisia” voi seuran kautta tilata järjestämään liikunnallista ohjelmaa vaikka firman juhlille tai työ-päivään.

KUODES KERTA TODEN SANOI

Kun toiminnanjohtajalta kysyy Hurrikaanien legendaarisimpia pelaajia, hän mainitsee kaksi nimeä. Ensimmäinen on **Jukka Vehviläinen**, jonka pelinumero 4 on ”jäädetty” ja paita nostettu Loimaan liikuntahallin kattoon.

— Hän oli Jankko Lentopallon kasvatti ja pelasi hienon uran Hurrikaanissa. Jukka oli joukkueen kapteeni ja meille todella suuri hahmo. Hänen menehtymisensä liikenneonnettomuudessa neljä vuotta sitten pysäytti isosti koko seuran, Valtteri Arra muistelee liikutuneena.

Jukka Vehviläisen paidan vieressä Hurrikaanin kotihallin katosella on **Matti Oivasen** paita. Huittisissa syntynyt Oivanen on Lauttakylän Lujan kasvatti, joka pelasi ammattilaisena suomalaisseurojen lisäksi Ranskassa, Italiassa, Venäjällä ja Puolassa sekä Suomen maajoukkueessa yli kymmenen vuotta.

— Kun hän saapui Loimaalle, hän oli yksi Euroopan parhaita keskipelaajia. Matti tuli silloin Loimaalle henkilökohtaisista syistä, koska hänen perheensä oli täällä, ja pelasi meillä kuusi loistavaa kautta.

Kun Matti Oivanen oli mukana joukkueessa, oli Hurrikaani joka vuosi mitaleilla. Hopeaa tuli neljästi ja pronssia kahdesti.

Jukka Vehviläinen oli jo menehtynyt ja Matti Oivanen lopettanut uransa, kun Hurrikaani pääsi vihdoinkin kullan makuun keväällä 2024.

— Viisi kertaa ehdittiin käydä opettelemassa finaalisissa pelaamista, ennen kuin se ensimmäinen mestaruus sitten tuli. Koko kausi oli huikea, ja finaalisarjassa näytti siltä, ettei meitä pysäytä mikään. Neljännessä pelissä johdettiin erissä 2-0, ja mietin siinä pitkällä erätauolla, että miten me tästä voisimme vielä hävitä, kun näyttää siltä, että Akaa on ihan kanveesissa.

En kuitenkaan uskonut mestaruuteen ennen kuin ottelupallo oli ilmassa.

Seura, kannattajat ja Loimaa menivät onnesta sekaisin. Seuraava viikko hurautti sellaisessa humussa, ettei toiminnanjohtajalle jäänyt ihan kaikista muistikuvia.

— Enkä tarkoita sitä, että olisin ollut humalassa, vaan kai siinä jonkinlainen stressi laukesi. Whatsappiin oli yön aikana tullut 300 onnitteleviä viestiä. Mestaruuskannun kanssa kierrettiin yrityksiä läpi kun firmat soittivat, että voisitko tulla vihdoinkin näyttämään sitä pystiä. Mihinkään ei päässyt Loimaalla ilman, ettei joku olisi halunnut puhua lentopallosta.

Sallilan kummipelaaja **Viktor Viljamaa**.

Kuva: Modify Media

Parissa päivässä polkaistiin pystyyn torijuhlat esiintyjineen. Lämmintä oli viisi astetta, kylmää ja kostea, mutta Hurrikaanin menestystä saapui juhlimaan 3000 ihmistä.

— Juhlitiin tultiin Loimaan ympäristökunnistakin. Kyllä se hitsasi tätä yhteisöä yhteen.

AKAA ON RAKAS VIHOLLINEN

Kun Hurrikaani pelaa kotona Akaa-Volleyta tai VaLePaa vastaan, on tunnelma katossa.

— Kaksi viime vuotta me olemme olleet vastakkain finaalisissa. Viime keväänä Akaa vei voiton, edellisellä kerralla me. Onhan se Akaan voittaminen aina mieluista, Valtteri Arra sanoo.

Akaa on rakas vihollinen, mutta myös tärkeä yhteistyökumppani. Sieltä suunnasta Hurrikaanin toiminnanjohtaja saa vertais-tukeakin.

— Jos minulla vähän hihna kiristää, niin soitan Akaan puheenjohtaja **Torsti Mahlaselle** ja puran tuntojani, ja kun Torstilla on huono päivä, niin hän soittaa minulle. Ei tästä siis mitään sotaa saa aikaiseksi, vaan kentän ulkopuolella tehdään paljon yhteistyötä ja vedetään samaa köyttä, että saataisiin suomalaista lentopalloa kehitettyä.

Hurrikaanin kotiotteluiden yleisökeskiarvot ovat jo monta vuotta olleet liigan korkeimmat. Loimaan liikuntahallissa on keskimäärin 850 katsojaa, ja kärkiotteluissa hallissa jännittää tuhat lentopallon ystävää.

— Meille tullaan katsomaan pelejä noin 50 kilometrin säteeltä — esimerkiksi Koskelta, Punkalaitumelta, Ypjäältä ja Oripäästä tulee paljon väkeä. Kausikorttilaisiakin on Loimaan talousalueen ulkopuolelta.

Paitsi rakkaus lentopalloon, tuo Hurrikaanin peleihin ihmisiä viihdyttävä ottelutapahtuma, johon on panostettu. Halliin luodaan tunnelmaa strobovaloilla ja musiikilla. Ruokavalikoimaan tulivat tällä kaudella pizzat ja paninit. Nuorimpien katsojien suosikki on pitkällä erätauolla Osuuspankin sponsoroima karkkibingo.

Ilman katsojia ei olisi pelejä. Voittavaa joukkuetta ei puolestaan olisi ilman tukijoita, sanoo Valtteri Arra.

— 80 % joukkueen budjetista tulee suorana tukena sponsoreilta. Ilman sitä me voisimme unohtaa pääsarjatason palloilun Loimaalla ihan tyystin. Meillä on nyt siitä hyvä tilanne, että kymmenen isointa sponsoria ovat pysyneet mukana vuodesta toiseen vähintään samalla panoksella, vaikka ajat ovat kovat.

Yritystukijoille olennaisinta ei ole joukkueen menestys vaan se, mitä seura yhteisölleen antaa lasten ja nuorten liikuttajana. Se on Hurrikaanin ja tukijoiden yhteistä arvopohjaa, Valtteri Arra sanoo ja toivottaa kaikki Liekkeen lukijat tervetulleeksi mustakeltaiseen ottelutapahtumaan.

— Jos ei ole vielä koskaan käynyt, niin kyllä kannattaa tulla katsomaan, millaista on paras suomalainen lentopalloviikendi — noin niin kuin vaatimattomasti sanottuna.

Kuva: Sami Ala-Kleme

Sähkömittarien vaihto Forssassa 2026-2028

Energiajärjestelmän murroksen takia tarvitaan entistä älykkäämpiä sähkömittareita. Sähkön mittaus tapahtuu 15 minuutin jaksoissa, ja mittareissa on tulevaisuuden varalta valmius reaaliaikaisempaankin mittaukseen. Kaikissa uusissa mittareissa mitataan sekä kulutusta että tuotantoa, koska aurinkosähkö ja sähkövarastot ovat yleistyneet. Lisäksi mittareista saa HAN-portin kautta lähes reaaliaikaista kulutustietoa esimerkiksi kotiautomaatiolaitteistolle.

Uudeksi mittariksi valittiin Landis+Gyr Oy:n valmistama sähkömittari. Sähkömittarien massavaihto alkaa Forssassa heti vuoden 2026 alussa kerrostaloista. Mittareita vaihdetaan yli 10 000 kappaletta, joista yli puolet vasta vuonna 2028.

Verkkoyhtiötä koskeva laki mitata kulutus ja tuotanto 15 minuutin jaksoissa aiheuttaa mittarivaihtotarpeen. Verkkoyhtiöiden väliset mittaukset sekä suurimmat sähkönkuluttajat siirrettiin varttimittaukseen jo kesällä 2023. Muille uuden sukupolven sähkömittarit on määrä vaihtaa vuoden 2028 loppuun mennessä. Mittarinvaihtoprojekti maksaa yhtiölle noin 1,4 miljoonaa euroa, mutta asiakkaalle palvelu sisältyy verkkopalvelun perusmaksuihin. Forssan Verkkopalvelut aloittaa mittarien massavaihdon viimeisten yhtiöiden joukossa, kertoo toimitusjohtaja **Risto Lehtonen**.

– Olemme priorisoineet verkon vahvistamista sähkösemahankeihin ja viivyttäneet mittarihakintaa, jotta voimme huomioida kaikki viimeisimmät lakiehdotukset esimerkiksi joustomarkkinoihin liittyen, eikä sen takia tarvitse heti uusia mittareita, eivätkä muutosten kustannukset yllätä jälkempäin.

HINNAT OHJAAVAT JOUSTOON

Lokakuusta lähtien pörssisähkö on hinnoiteltu varttitasolla. Sähkönmyyjät siirtyvät parhaillaan varttihinnoitteluun ja verkkoyhtiöt viimeisimmän lakiehdotuksen mukaan vasta kolmen vuoden päästä. Jos verkon järjestämä mittaus on asiakkaalla tunnin tarkkuudella, niin tuntiarvo jaetaan neljään osaan jokaiselle vartille, kunnes uusi mittari asennetaan.

Lakimuutosten ajatuksena on ohjata varttihinnoittelulla ja -mittauksella kulutus ja tuotanto tasapainoon. Kuluttajien ei kuitenkaan odoteta seuraavan varttihintoja ja ohjaavan sähkönkulutustaan manuaalisesti, vaan hyöty saadaan kotiautomaation avulla.

– Ne asiakkaat, joilla on kodeissaan tällaista ohjaavaa automatiikkaa, voivat ottaa meihin yhteyttä. Pyrimme tällaisiin kohteisiin asentamaan HAN-portilliset mittarit nopeammin, Risto Lehtonen lupaa.

Sähkönsiirron laskutukseen varttitase ei heti vaikuta, mutta valmistella oleva lakiesitys tehomaksusta tulee jatkossa muuttamaan myös kuluttaja-asiakkaiden verkkopalvelumaksuja. Tehomaksun tarkoitus on hillitä tehojen kasvua kohdistamalla maksuja eniten muuntajatehoa käyttäville asiakkaille.

– Tehokomponentista on tehty isoja uutisia, mutta tehomaksu on ollut käytössä suurilla asiakkailla vuosikymmeniä, eikä se kuluttajillekaan ole sen dramaattisempi. Uudesta maksukomponentista huolimatta verkkoyhtiön asiakkailta

Kuva: Ketonukki Design

perimä rahamäärä ei nouse, vaan se jakaantuu eri tavalla. Todennäköisesti osa perusmaksusta siirtyy uuteen maksimitehohon perustuvaan hintariviin, ja siirrettävään energiamäärään perustuva maksu voi muuttua. Jollakin kuluttajalla sähkölasku laskee ja joillain nousee. Esimerkiksi vähän verkkoa kuormittava ”mökkinummo” maksaisi jatkossa pienempää perusmaksua ja selviäisi ehkä ilman tehomaksua, ja vastaavasti isossa omakotitalossa paljon sähköä kuluttava asiakas maksaisi tehoistaan, joka taas motivoisi automaation hyödyntämiseen. Lakiehdotuksen mukaan tähän siirryttäisiin vasta 1.1.2029, Risto Lehtonen rauhoittelee.

SEURAA FVP:N NETTISIVUA TAI SOMEA

FVP:n nettisivuille kootaan tietopaketti, ja sen lisäksi somekanavilla (Facebook ja Instagram) tiedotetaan, millä alueilla vaihtoa kulloinkin tehdään. Mittarinvaihdosta aiheutuu muutamien minuutin sähkökatko. Kerrostaloissa tieto pannaan lapulla alaoveen tai ilmoitustauluille. On myös sellaisia kohteita, joissa mittari on sisällä kiinteistössä, ja silloin asiakkaan kanssa sovitaan vaihdon ajankohta etukäteen.

Kiinteistöihin on joskus pyrkinyt sähkömiehinä esiintyviä huijareita tai epämääräisiä kauppiaita. Kuluttajien onkin tärkeä tietää, että mittareita vaihtavat vain FVP:n omat asentajat. Heillä on yrityksen työasut ja henkilökortit, ja he ovat liikkeellä autoilla, jossa on FVP:n näkyvät teippaukset.

Varttitaseeseen siirtyminen sujui hyvin

Sähkö on lokakuusta alkaen hinnoiteltu vartin jaksoissa. Muutoksella on vaikutusta vain pörssisähköasiakkaiden sähkölaskuihin. Jos apuna ei ole kotiautomaatiota, kannattaa sähkönkulutustaan ohjata edelleen seuraamalla tunnin keskihintaa.

Sähkön varttihinnoittelun piti tulla voimaan jo kesäkuussa, mutta annetut takarajat olivat paukkuneet aiemminkin. Toukokuussa tuli tieto, että muutos lykkääntyy syksyyn. Uudeksi päivämääräksi asetettiin lokakuun ensimmäinen, ja tästä pystyttiin pitämään kiinni.

— Viivästyksen syynä olivat haasteet eurooppalaisten sähköpörssien teknisissä järjestelmissä. Kaikki sähköpörssit eivät voineet mennä takuuseen siitä, että heidän järjestelmänsä varmasti toimisivat oikein 15 minuutin spot-hinnoittelussa, kertoo Sallila Energian liiketoimintajohtaja **Markus Juhala**.

Sähköpörssien tuntihinnat jäivät nyt siis historiaan, ja jokaiselle vartille on oma hinta. Muutos meni Sallilan järjestelmissä läpi ilman ongelmia, ja kaikki näyttää toimivan niin kuin ajateltiin, Markus Juhala sanoo.

— Pörssisähköasiakkaiden laskutushinta määräytyy sen mukaan, millainen sähkömittari heillä on käytössään. Jos heillä on uusi sähkömittari, joka rekisteröi kulutuksen vartin välein, niin laskutuksessa käytetään varttihintaa. Jos asiakkaalla on tuntimittari, niin laskemme tunnille keskihinnan neljän vartin hinnasta.

Markus Juhala on vertaillut muutamien varttimittaukseen siirtyneiden kohteiden kulutussarjoja ja laskenut, millainen ero sähkölaskun loppusummaan muodostuisi, jos käytössä olisikin edelleen tuntimittari.

— Erot olivat häviävän pieniä, puhutaan sentin sadasosista kulutetun sähkön keski-

hinnassa. En voi tietenkään tietää, oliko kulutusta optimoitu noissa kohteissa, mutta jos ajatellaan, että sähköä oli käytetty niin kuin ennenkin, niin sähkölaskulla tämä muutos ei kyllä juuri näy.

VARTIN HINTAPIIKIN VAIKUTUS ON PIENI

Jotkut Sallilan sähkönmyyntiasiakkaat ovat voineet saada varttimittaukseen perustuvan laskun jo lokakuussa, mutta enemmistölle ensimmäinen "varttilasku" saapui marraskuussa.

— Suurimmalle osalle meidän asiakkaitamme muutos ei vaikuttanut hintoihin ollenkaan, koska heillä on kiinteä hintainen sähkösopimus, Markus Juhala muistuttaa.

Uusien mittareiden vaihto on edistynyt Sallilan verkkoalueella hyvin. Vuoden loppuun mennessä 73 % sähkökäyttöpaikoista on saanut varttimittarin. Aivan kuten Forssan Verkkopalvelujen alueella, myös Sallilan alueella pörssisähköasiakkaat voivat ottaa yhteyttä ja toivoa mittarinvaihtoa nopeammin, jos arvioivat hyötyvänsä varttimittauksen piiriin pääsemisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa kotiautomaation käyttöä.

— Ehkä sellaisilla asiakkailla voi olla varttimittauksesta oikeasti hyötyä, joilla automaatio ohjaa lämmitystä, ja lämmitys on sen tyyppinen, että sitä kannattaa vartin tasolla pätkiä. Jos ennen ohjasi vaikkapa lämminvesivaraajan toimimaan vuorokauden neljänä edullisimpana tuntina, niin nyt

ohjaus pitäisi kohdistaa 16 edullisimpaan varttiin. Siitä tulee kytkentäkertoja aika paljon tiheämmin, mikä sitten rasittaa automaatiota ja laitteistoa, eikä ehkä ole järkevää.

Vaikka olisi jo varttihinnoittelun piirissä, hyvään lopputulokseen pääsee edelleen seuraamalla tuntiintoja, Markus Juhala arvioi.

— Itsekin käytän sovellusta, joka laskee varttihinnoista jokaiselle tunnille keskiarvon, ja ajoitan sähkökäyttöäni sen mukaan.

Toistaiseksi on näyttänyt siltä, että tunnin sisälle muodostuu melko säännöllisesti hintapiikkejä. Ne luultavasti johtuvat siitä, että kaikkia voimalaitoksia ei kannata säätää vartin välein, vaan se tehdään pitemmille tuotantojaksoille.

Varttitalous on vielä opettelua kaikille osapuolille, Markus Juhala summaa.

— Hintapiikitkin varmaan tasoittuvat pikkuhiljaa. Yksittäisen piikin vaikutus on sitä paitsi aika vähäinen. Vaikka kulutusta osuikin sellaiselle piikille, niin sen painoarvo on kokonaisuudessa aika pieni. Vartti on niin lyhyt aika.

Oletko
käynyt?

Pikku Pistrina
KAHVILA RAVINTOLA

Sannan pienestä leipomosta tuli menestystarina

TERHI RAUMONEN

Pikku Pistrina tarjoaa keskellä Forssaa à la carte -ruokaa ja vitriiniin täydeltä niin hyviä gluteenittomia leivonnaisia, että sinne tulevat varta vasten herkuttelemaan muutkin kuin keliakikot.

Oliko se Pristina? Vai Prisma? Pirsatti... **Sanna Järvi** on tottunut siihen, että suomalaisten kieli menee solmuun hänen yrityksensä nimen kanssa.

– Ei se ole välttämättä ihan helpoimmasta päästä, ja siitä kuulee aika monta erilaista versiota, mutta rakkaalla lapsella on monta nimeä. Pistrina on latinaa ja tarkoittaa leipomoa, hän kertoo.

2017 perustettu silloinen yhden naisen yritys sai nimensä toimialan mukaan: Sanna Järvi alkoi leipoa tilauksesta suolaisia ja makeita leivonnaisia. Nykyisenkaltaisen toiminta alkoi Hämeentiellä Forssan keskustassa kesällä 2019.

– Tässä paikassa toiminut ravintola Vispilä oli keväällä lopettanut, ja minusta olisi ollut ihan hirveä sääli, että kaupungin parhaalla paikalla oleva ravintolatila ja terassi olisivat olleet kesällä tyhjillään. Muutamassa viikossa tehtiin sitten rivakoita toimenpiteitä, ja kesäkuun neljäntenä päivänä avattiin Pikku Pistrinan pop up -kahvila, jossa oli anniskelu oikeudet ja myös salaattiannoksia tarjolla.

Paikasta tuli heti suosittu, ja kesän lopussa niin asiakkaiden kuin yrittäjänkin olo oli haikea. Sanna Järvi tiedosti, että kahvilan pyörittäminen ympärivuotisesti olisi taloudellisesti haastavaa. Hänestä kuitenkin tuntui, että Forssassa voisi olla tilaa sellaiselle ravintolalle, joka Pikku Pistrina tänä päivänä on.

– Asetin sellaisen ehdon, että jos löydän tänne hyvän henkilökunnan, niin Pistrina voidaan syksyllä avata uudelleen

kahvilan ja täysimittaisen à la carte -ravintolan yhdistelmänä. Marraskuussa se sitten tapahtui. Myös tilauskakat ovat pysyneet olennaisena osana tarjontaa.

Vain kolme kuukautta avajaisten jälkeen tuli ensimmäinen koronasulku. Hyvin vauhtiin lähtenyt toiminta piti pysäyttää ja henkilökunta lomauttaa. Kun ravintola sai jälleen avata ovensa, tuli yrittäjälle iloisena yllätyksenä, miten sankoin joukoin forssalaiset lähtivät heti syömään ja kahville. Pikku Pistrina oli tullut jäädäkseen.

TÄSSÄ KEITTIÖSSÄ EI OIKAISTA

Sanna Järvi haluaa, että Pistrina on matalan kynnyksen palvelu. Se tarkoittaa sitä, että ravintolaan on helppo poiketa, siellä tuntee itsensä aina tervetulleeksi ja tietää, mitä saa.

– Ollaan nopeita, ystävällisiä ja huomioidaan asiakkaat hyvin. Ne ovat sellaisia perusasioita, jotka minusta ravintolassa pitää olla kunnossa, hän sanoo.

Toinen toiminnan kulmakivi ovat hyvät raaka-aineet, jotka valmistetaan huolella. Pistrinan keittiössä ei oikaista.

– Meidän annokset ovat aika simppeleitä, ja hyvän maun takana on se, että valmistus tehdään mahdollisimman hyvin. Raaka-aineet tulevat meille kokonaisina: me pilkomme kasvikset ja renssaamme, leikkaamme ja nuijimme lihafileet itse. Silloin niissä on tuoreus- ja laatu takuu.

Samanlaisella ajatuksella toimitaan leipomonkin puolella: mennään aina maku edellä, ja siksi leivonnaisiin käytetään tuoreita marjoja, aitoa kermaa ja suklaata.

Pistrinan à la carte -lista on laaja, ja myös vegaaniruokailijoille on monta vaihtoehtoa.

– Aina silloin kun kaupungissa on paljon ulkopaikkakunta-

laisia, on kasvisruokavaihtoehtoilakin paljon kysyntää.

Ravintolan kellarissa toimi aikoinaan yökerho Loukku. Nyt retrohenkisessä "salakapakassa" järjestetään paljon yksityistilaisuuksia, kuten synttäreitä ja yritysten pikkujouluja. Se toimii myös tapahtumapaikkana, jossa nautitaan improvisaatioteatterista, stand up -esityksistä ja bändien keikoista.

KELIAAKIKKOJEN(KIN) KAKKUTAIVAS

Vaikka lounaan jälkeen vatsa on täynnä, voi Pistrinan leivonnaisviitriin luona tuntua siltä, että jokin kolo ehkä sittenkin löytyy. Siihen voi upottaa vaikka mansikka-raparperileivoksen, palan suklaista moussekakkua tai sitruunaista juustokakkua. Tai ehkä hyvä valinta olisi salted caramel cheesecake, joka on yksi asiakkaiden suosikeista.

Pikku Pistrinan leivonnaisvalikoima on runsas, ja monille kävijöille tulee iloisena yllätyksenä, että tuotteet ovat gluteenittomia.

– Mehän teemme käytännössä kokonaan gluteenitonta leivontaa. Siihen päädyttiin, koska gluteenittomille tuotteille on paljon kysyntää. Oikeastaan on pakko tehdä valinta, leipooko pelkästään gluteenitonta, vaiko ei ollenkaan gluteenitonta, koska jos osassa leipomisessa käyttäisi vehnäjauhoa, olisi kontaminaation riski tosi iso. Niinpä me teemme kokonaan gluteenitonta, koska se sopii sitten kaikille, Sanna Järvi sanoo.

Tarjolla on myös maidottomia ja vegaanisia leivonnaisia. Kaikista erikoisruokavalion tuotteista pyritään tekemään niin hyviä, että ne maistuvat kaikille, niillekin joiden ei ole pakko noudattaa mitään dieettiä. Näin samasta tuotteesta ei tarvita useampia versioita.

Sanna Järveä lämmittää keliaakikoilta tullut palaute.

– Sitä kehuaan kovasti, että täällä on niin paljon vaihtoehtoja. On ennemminkin valinnan vaikeus kuin se keliaakikoille tuttu tilanne, että pitäisi ottaa se yksi ainoa itselle sopiva tuote. Sama pätee meidän ruokatuotteisiimme: koetamme tehdä niin, että vähintään pienellä muokkauksella meidän annoksemme sopivat useille ruokavalioille.

Osa Pistrinan matalan kynnyksen periaatetta on se, että leivonnaiset on hinnoiteltu maltillisesti. Kun kakkukahvit voi nauttia kohtuuhintaan, hemmottelevat asiakkaat itseään aterian jälkeen tai poikkeavat vaikka ostosreissun ohessa.

FORSSA ON IHANA PAIKKA YRITTÄÄ

Sanna Järvi on syntyperäinen forssalainen, jonka mielestä kotikaupunki on oikein sopiva paikka sekä asua että yrittää.

– Yhden puolentoista vuoden reissun olen tehnyt Turkuun, mutta muuten olen aina asunut Forssan seudulla. Täällä on parasta arjen helppous, mikä on meille forssalaisille ehkä vähän liiankin itsestäänselvyys. Jos miettii vaikka sitä, mitä lapsiperheet tarvitsevat, niin täällä on todella hyvät päivähoitopalvelut ja paljon harrastusmahdollisuuksia lapsille. Viranomaispalveluihin on helppo päästä. Yleensä kun menee kauppaan, saa auton melkein ovelle parkkiin. Joka paikkaan

on lyhyet etäisyydet, ja asuminen on verrattain edullista, hän sanoo.

Isoihin kaupunkeihin verrattuna Forssalla on Sanna Järven mielestä monia etuja myös yrittäjälle.

– Forssa on ihana paikka yrittäjälle! Kun tarvitsen jonkun toisen yrittäjän palveluita, niin todennäköisesti tunnen sen yrittäjän. On helppo saada ihmisiä suoraan kiinni, ja tarvittavat palvelut saa yleensä nopeasti. Toimitukset ovat lyhyitä. Jos vaikka kahvinkeitin hajoaa tai sähkön kanssa on ongelmia, niin tiedän heti, mihin soitan. Kirjanpitäjä on aina tavoitettavissa. Tällaiset asiat helpottavat yrittäjän arkea todella paljon.

Joulunaika on Pikku Pistrinassa vilkas. Leipomukset saavat silloin joulun makuja, ja muutamana päivänä ennen joulua tarjotaan joululounas. Jos vanhat merkit pitävät paikkansa, poiketaan Pistrinassa ahkerasti syömässä ja kahvilla jouluostosten lomassa. Ravintola on auki vielä aatonaattona.

– Meillä käydään myös lahjaostoksilla, sillä lahjakortit, joilla voi ostaa mitä tahansa tuotteita ja palveluja Pistrinasta, ovat olleet hyvin suosittuja joululahjoja.

Tähtitorttu on suomalaisin joululeivonnainen

TERHI RAUMONEN

Tiesitkö, että possunmuotoiset joulupiparit periytyvät meille viikinkiajalta? Kaikkein suomalaisin nykyisistä joululeivonnaisista taas on tähtitorttu. Se on myös rakkain, ainakin jos asian voi päätellä siitä, miten suurella innolla torttuja tuunataan.

Maustekakku, piparkakku, joulutorttu. Perinteisiä joululeivonnaisia ei tarvitse paljon pohtia, ne ovat itsestään selvästi nuo kolme. Paitsi että kovin suomalaisilta ne eivät kuulosta, kun miettii raaka-aineita. Meidän "joulumausteemme" neilikka, kaneli, inkivääri, pome-ranssinkuori ja anis tulevat kaukaisilta mailta, samoin kakussa suosittu taateli. Piparkakuille on nimen antanut niiden alkuperäinen mauste, pippuri, ja se vasta kaukana kasvaakin, niin kuin epäkohteli-as toivotus todistaa.

Perinteisiksi ajatellut leivontareseptitkin ovat loppujen lopuksi tuontitavaraa. Niiden historiaa jäljittäneet ovat tutkimuksissaan päätyneet kakkujen osalta Englantiin. Piparien juuret ovat pitemmät ja moninaiset. Niiden varhaisia edustajia olivat hunajasta ja jauhoista leivottu ohuet kakut, joita valmistettiin niin muinaisessa Egyptissä, Antiikin Kreikassa ja Roomassa kuin viikinkienkin keittiöissä.

Hunaja on ollut jumalten ruokaa, ja erimuotoisia hunajakakkuja uhraamalla entisaikojen ihmiset yrittivät kertoa jumalille, mitä olivat vailla. Meidän possunmuotoiset joulupiparimme ovat ruokamuisto juuri viikingeiltä, jotka sianmuotoisilla hunajapipareillaan pyysivät jumalilta rikkauksia.

Piparkakkuperinne saapui Suomeen saksalaisten käsityöläisten mukana ja niin myöhään, että hunaja korvautui sen seuraajalla, sokerilla. Keskiajan lopulla pipareita myytiin tynnyreistä toreilla, mutta sitten niitä opittiin tekemään kotonakin, eikä piparinhimomme ole sen jälkeen laantunut. Sota-ajan pulavuosina pipareita leivottiin ruisjauhoista ja rasvan puut-tuessa jopa parafiiniöljystä.

Pipariperinne voi hyvin myös suuressa osassa muuta Eurooppaa. Jossain piparitaikina saa kukon, toisaalla kyyhkysen tai apilan muodon. Suomessa suosittuja ovat olleet kukan (feminiinisyyden ja hedelmällisyyden symboli), tähden (usko), sydämen (rakkaus, onni, uskollisuus) ja kuusen (elämän puu) muotoiset piparit. Niin, ja ne viikinkien possut.

Kuva: Keski-Suomen museo / Juho Korpimäki 1949.

Joulupiparkakut siis liittävät meidät muihin eurooppalaisiin ja kaukasiin aikoihin. Mutta entäpä sitten joulutorttu? Perinteisen luumutäytteisen tortun kaikki ainekset ainakin löytyvät kotimaasta.

BETLEHEMIN TÄHTI EIKÄ MIKÄÄN HAKARISTI

Joulutorttujen historia Suomessa on jäljitetty 1820-luvulle. Hillolla täytettyjä, puolikuun muotoisia voitaikinatorttuja tehtiin kyllä jo 1700-luvun puolella, kun resepti kulkeutui suomalaisen herrasväen pöytiin ruotsalaisen **Cajsa Wargin** 1755 ilmestyneen keittokirjan myötä. Nimenomaan joulunajan herkkuja niistä tuli vasta myöhemmin.

Koska joulutorttuja alettiin taitella tähden muotoon ja ken sen keksi? Vaikka taikinaohje tuli meille Ruotsista ja sinne se ilmeisesti saapui Englannin suunnalta, ei tähtitorttuperinnettä löydy kummas-takaan maasta. Kun Googleen kirjoittaa "jultärta", vievät sivut suomalaisille, ruotsinkielisille sivustoille.

Ruotsalaisten mielestä "jultärta" on jou-

luisasti koristeltu täytekakku. Herregud! Ei ruotsalainen toki ällisty nähdessään tähtitorttuja, mutta hän kutsuu niitä nimellä finska julstjärnor, suomalaiset joulutähdet. Kun ruotsalaisilla leivontasivustoilla esitellään niiden resepti, naapurit muistavat kohteliaasti mainita, että kyseessä on nimenomaan suomalaisten perinneleivonnainen. Kiitos, että ette yritä omia joulutorttua!

Ja sitten perään hiukan moitteita: Kun Svenska Dagbladet -sanomalehti julkaisi tähtitorttureseptin 2013, sitä seurasi pieni kohu. Kenen joulupöytään kuuluvat hakaristin muotoiset leivonnaiset, kyseltiin SVT:llä eli Ruotsin Ylellä narkästytneenä. Vai että suomalaisten, jassä.

Toinen herregud! Tähtiähän nämä meidän tortut ovat – ehkä idean takana on ollut Betlehemin tähti, Hotelli- ja ravintolamuseon artikkelissa arvellaan – ja näitä on varmasti leivottu jo ennen kuin kukaan oli kuullutkaan natseista. Mutta koska?

JÄLJET JOHTAVAT PAPPILAAN

1800-luvun lopulla suomalaisissa sano-

malehdissä leipomot mainostivat jouluksi "äpyli- ja luumutäytteellä fyllätyitä" joulutorttuita ja "pippurikaakkuja". Mainoksissa ei ole kuvia, joten silloisten torttujen muodosta ei ole tietoa. Saattoivat olla tähtiä, mutta saattoivat olla olemattakin.

Hotelli- ja ravintolamuseon sivuilla ehdotetaan, että tähtitortun ohje voisi olla peräisin 1908 ilmestyneestä Kotiruoka-keittokirjasta. Ehkäpä se silloin pääsikin ensimmäistä kertaa kansiin. Suomalaisissa joulupöydissä oli kuitenkin syöty tähden muotoon taiteltuja torttuita jo ainakin kymmeniä vuosia aiemmin. Vedenpitävä todiste siitä löytyy Pohjalaisen Osakunnan julkaisusta vuodelta 1873. Siinä nimimerkki Ellei eli maisteriopiskelija, myöhempi professori ja valtioneuvos **Eliel Aspelin-Haapkyliä**, kuvailee joulunviettoa pohjanmaalaisessa pappilassa, ehkäpä kerraten omia lapsuusmuistojaan Vaasasta:

"Iso sisar leipoi torttuita. Hän kaulasi keltaisen taikinan tasaiseksi levyksi, joka sitten leikattiin neliskulmaisiin osiin. Keskelle semmoista neliskulmaa laski hän pienen lusikallisen hilloa; sitten teki hän leikkauksen joka kulmaan, ja kun hän käänsi joka toisen taikinaliuskan hillon ylitse, jäi neljä niemekettä, josta torttu sai tähden muodon. Nämä tähtitortut järjestettiin riveihin rautapellille ja pistettiin uuniin paistumaan."

Ennen keittokirjoja reseptit kulkivat suullisena perimätietona keittiöstä ja sukupolvesta toiseen. Ties monesko tähtitortunleipoja suvussaan oli tuo "Ellein" kertomuksen iso sisar. Kuka taitteli aivan

ensimmäisen tähtitortun, sitä saattaa olla mahdotonta selvittää, mutta varmuudella voidaan puhua yli 150 vuoden perinteestä.

100 MILJOONAN TORTUN URAKKA

1 litra paksua kermaa

1 ½ teelusikallista leivinpulveria

1 ¼ litraa vehnäjuuhua

Voita tai margariinia puolet taikinan painosta

Tämä Marttojen joulutorttutaikinan ohje on liki sadan vuoden takaa, ja sillä taitaisi syntyä aika lailla samanlaisia torttuita kuin nykyisinkin syödään. Suosittua on toki panna taikinaan rahkaakin.

Vielä suosittumpaa on ostaa taikina valmiina kaupan pakastealtaasta. Perinteikäs, mämmeistä ja joululaatikoista tunnettu Kymppi-Maukkaat tekee torttutaikinaa Akaan Toijalassa, Sunnuntai-brändin taikina puolestaan valmistuu Raisiossa, ja Hyvinkäällä taikinaa puskee linjalta Myllyn Paras. Kilomääriä ei kerrota, mutta viimeksi mainittu taho on arvioinut, että suomalaiset syövät vuodessa noin 18 kappaletta joulutorttuita. Se tarkoittaa yhteensä käsittämättömät 100 miljoonaa torttua, joten taikinaakin tehdään PALJON.

Ei siis ihme, että perinteisille luumutäytteisille tortuille on kaivattu vaihtelua. Ensin jopa Vihreät kuulat -marmeladi tuntui tortun päällä radikaalilta vaihtoehdolta, mutta kun päästiin vauhtiin, ei suomalaisia ole pidätellyt mikään: torttuihin on pantu täytteeksi kettukarkkeja, Dumle-karkkeja, Nutellaa, turkinpippurirouhetta ja lakritsilevitettä.

Suolaisten torttujen ystävät ovat innostuneet täyttämään leivonnaisensa vasta uunin jälkeen. Torttuihin pannaan leipajuustoa ja lakkahilloa, vuohenjuustoa ja viikunahilloa, kylmäsavulohta tai mätä ja tuorejuustoa, savuporo- tai savutofumoussea, sienisalaattia, punajuurisalaattia ja jopa ranskanperunoita.

On siis mistä valita, kun osallistuu siihen 100 miljoonan tortun urakkaan, joka meillä on edessä tänäkin jouluna.

Jutussa on käytetty lähteenä:

Anni Pelkonen: Puoliympyröitä ja tähtitorttuita – joulutortun monimuotoinen historia. Hotelli- ja ravintolamuseon www-sivut.
Anna-Liisa Mattila: Piparikirja. Atena-Kustannus Oy 2001.
Nimimerkki Ellei: Joulun-aatto ja -aamu pappilassa Pohjanmaalla. Joukahainen. Pohjalais-Osakunnan julkaisu vuodelta 1873.
Emäntälehti: Martta-yhdistyksen äänenkannattaja. Numero 12, 1.12.1926.
Lisäksi tietoja on antanut Lantmännen Unibake Finlandin viestintä.

Viime vuosien torttuvillitykset

2021: Karjalanpiirakkatorttu. Kinuskikissa eli someleipuri ja kirjailija Sini Visa esitteli karjalanpiirakkatortun, joka taitellaan ruisperunataikinasta ja täytetään riisipurolla.

2023: Maksalaatikotorttu. Ravintoloitsija Lauri Kaivoluo keksi lusikoida joulutortun täytteeksi maksalaatikkoa ja puolukkahilloa (joka lisätään ennen tai jälkeen paistamisen).

2024: Mutakakkutorttu. Radiojuontaja Karoliina Tuomisen ohjeessa joulutortun keskelle pannaan jäädytettyä mutakakkutaikinaa, ja uunin jälkeen sen päälle lisätään kermavaahtoa ja nonparelleja.

Tämän joulun ykköstitrendi ei ole vielä selvillä. Myllyn Paras -brändin takana oleva Lantmännen Unibake Finland liputtaa uutuustuotteensa eli Aura-juustolla täytettyjen tähtitorttujen puolesta.

Kasvava tehon tarve vaatii
verkkoyhtiöltä investointeja

Forssaan rakennetaan uusi sähköasema

TERHI RAUMONEN

Valtatien 10 varteen valmistuva Kaikulan sähköasema palvelee alueen isojen teollisuusasiakkaiden tarpeita. Kaikkia forssalaisia sähkökäyttäjää se hyödyttää siten, että sähkön toimitusvarmuus paranee entisestään.

Energiatohokkuutta parannetaan jatkuvasti sekä uuden teknologian avulla teollisuudessa että arjen pienten tekojen kautta kodeissa. Sähkökäyttö ei kuitenkaan vähene, vaan kasvaa koko ajan, koska meneillään olevassa puhtaassa siirtymässä sähköllä korvataan saastuttavat fossiiliset polttoaineet.

— Forssan Verkkopalvelujen siirtämän sähkön määrä kasvoi tänä vuonna 10 %, ja oletetaan, että ensi vuonna kasvu on ainakin samansuuruinen, sanoo FVP:n verkkojohtaja **Jiri Tähkänen**.

Tehon tarve kasvaa jatkuvasti liikenteen sähköistymisen myötä, ja Forssassa on paikakunnan kokoon nähden paljon sähköautojen pikalatauspisteitä. Lämmityskin on sähköistynyt, kun öljylämmitystä on korvattu erilaisilla lämpöpumpuilla. Teollisuudella on ollut ja tulossa isoja sähköistyshankkeita kuten

Nevel Oy:n kaukolämpöä tuottava sähkökatila.

Jos sähkönkulutuksen kasvulle on jokin raja olemassa, sitä ei ainakaan vielä ole näkyvissä. Kulutuksen kasvun vuoksi Forssaan nousee parhaillaan uusi sähköasema.

— Näin me emme jää kehityksen pullonkaulaksi, vaan tarjoamme asiakkaille mahdollisuuden käyttää enemmän sähköä.

VERKKOYHTIÖ ON PUHTAAN SIIRTYMÄN MAHDOLLISTAJA

Uusi sähköasema kulkee nimellä Kaikulan sähköasema, ja se rakennetaan Kymppitien varteen lähelle jätevedenpuhdistamoa.

— Paikka valikoitui senkin kautta, että lähistöllä on isoja asiakkaita. Asema palvelee esimerkiksi alueen elintarviketeollisuutta ja Keitaan aukeata kokonaisuudessaan, Jiri Tähkänen kertoo.

Noin 200 neliömetrin suuruisen asemarakennus nousee tontille vielä loppuvuoden aikana.

— Käytämme tuttuun tapaan paikallista ura-

koitsijaa, eli maanrakennustyöt ja rakennuksen toteuttaa Forssan Ympäristöurakointi Oy. Kojeiston toimittaa UTU Oy Ulvilasta, ja heidän alihankkijansa Forssan LVI-Valmiste Oy tekee peltiosat. Asennukset teemme itse. Jo loppuvuodesta asema on käytössä kytkinasemana.

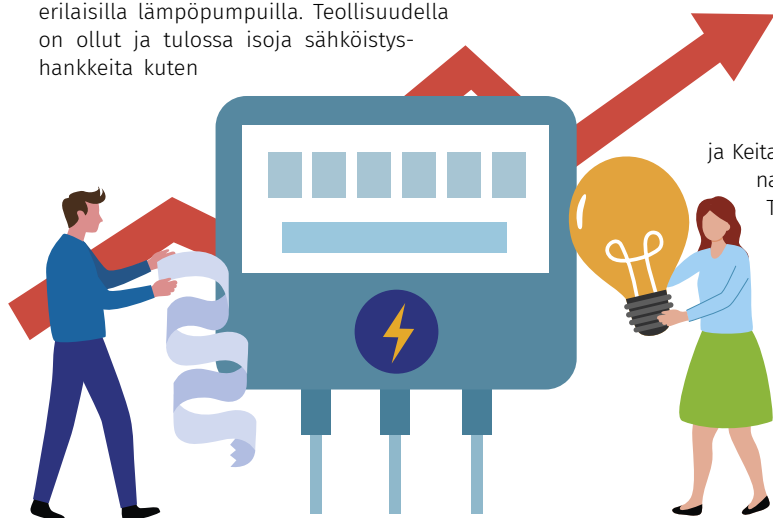
Asemaan liittyvät investoinnit jatkuvat tulevina vuosina. Ensi vuoden aikana asemalle vedetään Pilvenmäeltä suuren siirtokapasiteetin mahdollistava 110 kilovoltin kaapeli. Päämuuntaja Kaikulan asemalle on tulossa vuonna 2027, jolloin siitä tulee täysiverinen sähköasema.

Uusi asema parantaa myös sähkön toimitusvarmuutta Forssassa.

— Kaikulan asema muodostaa yhdessä hiljattain uusitun Linikkalan sähköaseman ja Pilvenmäen sähköaseman kanssa kolmion, jonka sisällä on pääosa Forssan alueen sähkökäyttäjistä. Jos tulevaisuudessa vaikka jotkut komponentit vikaantuvat, niin me pystymme entistä paremmin toimittamaan sähkön asiakkaille toista kautta. Sähkökatkot lyhenevät ja harventuvat entisestään, Jiri Tähkänen lupaa.

— Kolmelle vuodelle jakaantuva neljän miljoonan euron suuruinen investointi on yhtiölle suuri mutta tarpeellinen, sanoo FVP:n toimitusjohtaja **Risto Lehtonen**.

— Sähkö ei siirry itsestään, vaan verkko vaatii aika ajoin investointeja, ja tämä on nyt yksi iso sellainen. Uusi sähköistymisen buumi on mahdollisuus, ja verkkoyhtiöillä on keskeinen rooli puhtaan siirtymän mahdollistajina.

"Tekemistä riittää ja tulevaisuus näyttää hyvältä"

TERHI RAUMONEN

FVP:n uusi verkkojohtaja Jiri Tähkänen on syntyperäinen forssalainen. Kotikaupunki on hänestä juuri sopivan kokoinen paikka, jossa parasta ovat keskustan palvelut ja lähellä oleva luonto.

Syksyllä **Jyrki Tulanderin** saappaisiin hypännyt **Jiri Tähkänen** käväisi Tampereella opiskelemassa sähköinsinööriksi, mutta sen jälkeen veri veti takaisin synnyinkaupunki Forssaan.

— Opiskeluaikaa lukuunottamatta olen tosiaan muuten asunut koko elämäni täällä, viimeiset seitsemän vuotta omakotitalossa Parkkiaron suunnalla. Perheeseen kuuluvat emäntä ja kaksivuotias kääpiöbullterrieri, joka on vähän villimpi tapaus, hän kertoo.

Karvainen perheenjäsen on juuri aloittanut koirakoulun.

— Siinä on vielä tekemistä, että Viljosta saa hyvin käyttäytyvän nuoremiehen. Virtaa on aika paljon.

Virtaa pitää riittää isännässäkin, sillä ensimmäiset kuukaudet verkkojohtajana ovat olleet aikamoista haipakkaa.

— Monesti voisi ajatella, että verkkoyhtiö on vähän sellainen stabiili ympäristö, mutta kyllä tämä on ollut jotain ihan muuta. Nopealla aikataululla pannaan pystyyn uusi sähköasema, ja on ollut useita aika isojen liittymien rakentamisia.

Jiri Tähkäselä verkkojohtajan tehtävä on uusi, mutta jotakuinkin koko aiemman työuransa hän on tehnyt sähkönjakeluverkkojen parissa.

— Suurin osa työurasta liittyy Sallilaan, jossa aloitin 2011. Askel kerrallaan ylenin työnjohtajan kesätuuraajasta työnjohtajaksi, siitä projektipäälliköksi ja sitten liiketoimintajohtajaksi. Viisi vuotta meni urakoinnin liiketoimintajohtajana ja Sallilan johtoryhmän jäsenenä. Kun urakointi ulkoistettiin, siirryin siinä mukana Vertekiin.

Parin Vertek-vuoden jälkeen Tähkänen ehti toimia yrittäjänä toisen mokoman, ennen kuin hänet valittiin verkkojohtajaksi Forssaan. Sallilan vuosina yhteistyötä Forssan suuntaan oli monet kerrat, joten talo ja ihmiset olivat tuttuja.

FVP:n nykytilanteen ja tulevaisuuden uusi verkkojohtaja näkee vaivastalona.

— Forssan Verkkopalvelut on — osittain puhtaasti maantieteellisistä syistä — aika onnellisessa asemassa siksi, että tänne on juuri nyt paljon tulijoita. Sähköistämisen buumin myötä tänne tullaan osin meidän edullisen siirtohintamme perässä ja osin sen vuoksi, että olemme lähellä Fingridin isoja linjoja.

Koko ala elää parhaillaan suurta murrosta, kun ympäri Suomea rakennetaan kiihtyvään tahtiin isoja akkuvarastoja, sähkökattiloita ja latauspisteitä. Forssan seutu ei ole ollut muuttovoittoaluetta, ja paljon perinteistä teollisuutta on alueelta kadonnut, mutta vihreä siirtymä kasvattaa FVP:n siirtomääriä.

— Meidän tulevaisuutemme näyttää siksi oikein hyvältä. Siirtomäärien kasvu palvelee kaikkia meidän asiakkaitamme, kun verkkoon tehdään parannuksia.

Tulevaa joulua Jiri Tähkänen viettää perinteisin menoin perhepiirissä. Jouluruuista ykkösjuuttu on kinkku itse tehdyn sinapin kera.

— Forssalaisena maksalaatikko tulee heti seuraavana. Kyllä se kuuluu jouluun.

Pyörätuolikelaja **Amanda Kotaja** poikkesi Sallilassa kertomassa uusimpia kuulumisia. Tavoitteita ja suunnitelmia moninkertaisella arvokisamitalistilla ja Sallilan yhteistyöurheilijalla on sekä tulevalle vuodelle että pidemmälle tähtäimelle. Pääsemme tutustumaan Amandaan tarkemmin kevään 2026 Liekkeessä.

OmaSallila pitää ajan tasalla

OmaSallilasta näet kätevästi viimeisimmät kulutustiedot, voimassa olevat sopimukset ja uusimmat laskut. Tarvittaessa palvelusta löytyy myös jo päättyneitä sopimuksia ja vähän vanhempiakin laskuja sekä kulutustietoja aiemmiltakin ajoilta.

Pitkään palvellut Online on toistaiseksi käytössä OmaSallilan rinnalla. Onlineen käyttö on kuitenkin päättymässä, joten viimeistään nyt on hyvä hetki rekisteröityä OmaSallilaan. Tämän voit tehdä kätevästi osoitteessa **oma.sallila.fi**.

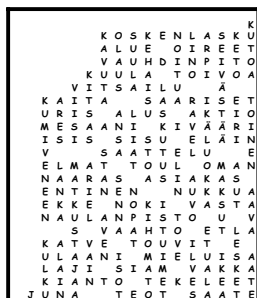
Elinvoimainen kotiseutumme -VALOKUVANÄYTTELY

15.1.-1.3.2026
Suomen maatalousmuseo Sarka

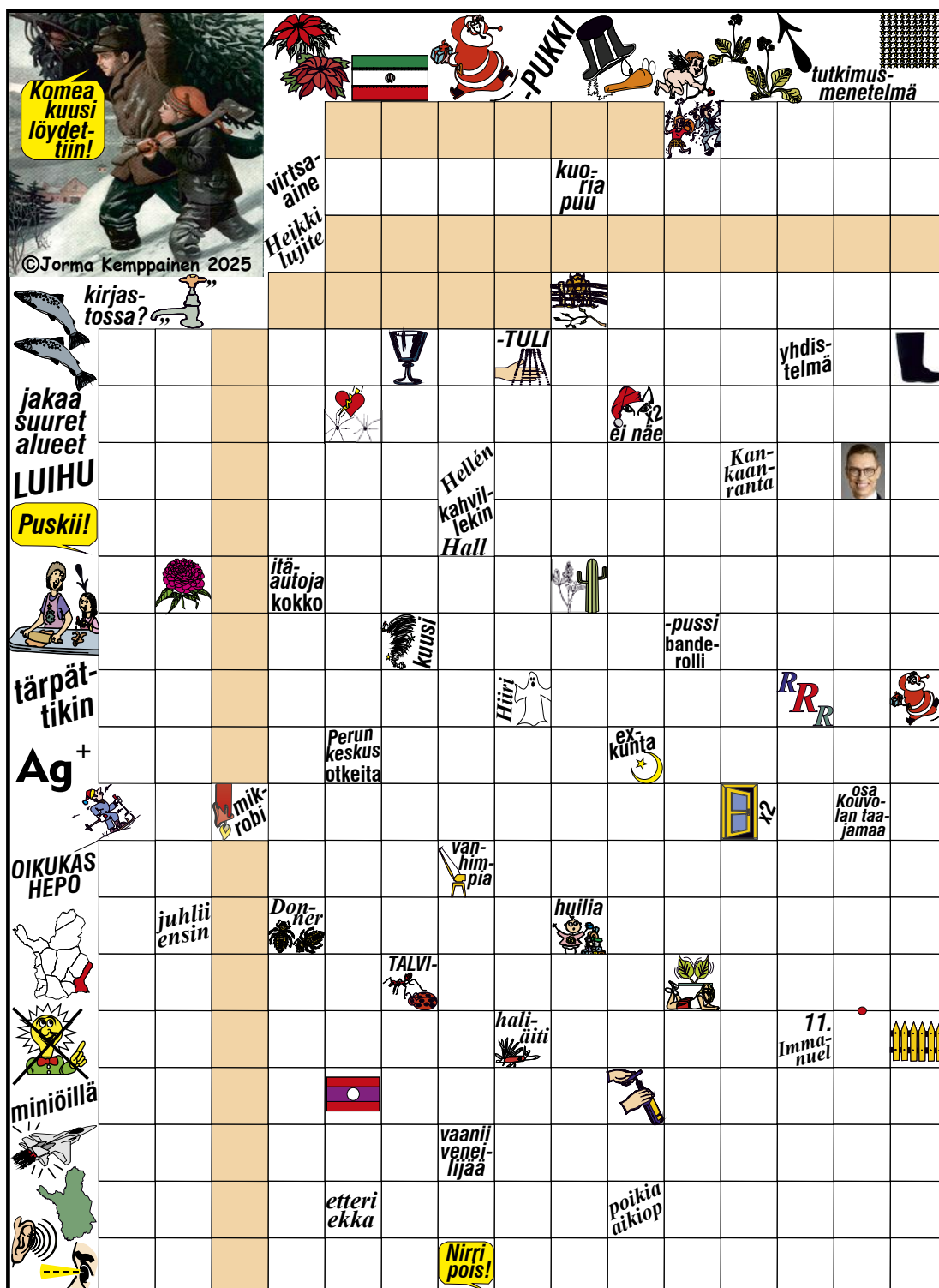
Elinvoimainen kotiseutumme -valokuvakilpailussa viime kesänä etsimme kuvia, jotka kertovat tarinoita paikallisesta elämästä, luonnosta, yhteisöstä ja arjen kauneudesta – juuri siitä, mikä tekee kotiseudustamme erityisen.

Näyttelyyn maatalousmuseo Sarkaan valittiin 22 kuvaa, jotka edustavat kotiseutumme elinvoimaa upealla tavalla. Mukana on kuvia eri vuodenaajoilta ja monenlaisista kohteista. Kuvista välittyy asukkaiden yksilöllinen ja ainutlaatuinen kokemus kotiseudustamme.

LIEKE 1/2025 RISTIKON RATKAISU

Ristikon 1/25
voittaja on
Joel Jernman.

Ristikon oikein täyttäneiden kesken arvotaan palkinto.

Nimi

Lähiosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin

Täytä ristikko ja lähetä se 15.1.2026 mennessä: Sallila Yhtiöt, Loimijoentie 65, 32440 Alastaro. Voit vastata myös nettilomakkeella osoitteessa www.sallila.fi/ristikko.

***Hyvää Joulua ja
onnellista Uutta Vuotta!***

Asiakaspalvelu (ark. 9–15)

02 7643 201

asiakaspalvelu@sallila.fi

Sähkönmyynti

02 7643 200

myynti@sallila.fi

Vikapäivystys (24 h) 02 7641 011

Asiakaspalvelu (ark. 9–15)

02 3610 3759

asiakaspalvelu@fvp.fi

Tekninen asiakaspalvelu

03 4126 740

verkkopalvelut@fvp.fi

Vikapäivystys (24 h) 03 4126 717